DESIGN FACTORY: ČASOPRIESTOR PRE ZMYSLUPLNÉ VECI

Súčasnosť je bohatá na kontrasty. Patrí medzi ne aj výstava malieb súčasných slovenských umelcov a dizajnérskeho nábytku v priemyselnej hale na niekdajšej periférii Bratislavy.

Druhá šanca pre priemyselnú architektúru

V sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch 20. storočia sa neoficiálne umenie často ukrývalo pred totalitným režimom práve do opustených industriálnych končín. Dnes umelci a architekti podobné miesta „dobrovoľne" vyhľadávajú, aby tu mohli pracovať a organizovať rôzne kultúrne podujatia. Podobne tomu bolo aj v prípade Design Factory, ktorá našla svoje sídlo v opustenom stavebno-montážnom závode na Bottovej ulici. Zvláštne zákutie s halou, zeleňou a prízemnými domčekmi tu zostalo ako mikroskopická pripomienka niekdajšej atmosféry územia.

Autori projektu presne vycítili, čo podobné miesta a stavby potrebujú: zastaviť ich pomalé umieranie, ktoré v mnohých prípadoch trvá dovtedy, kým sa nerozhodne o tom, že prekážajú novým a „lepším" riešeniam. V Bratislave už mnohé historické stavby postihol taký osud. Schátrali a museli ustúpiť novým technokratickým riešeniam. Zachovanie priemyselnej architektúry je spojené s jej docenením ako autentického svedka industriálnej doby každého väčšieho urbánneho celku. Pred chladnými úradnými verdiktmi začíname presadzovať hodnoty dávno prítomné, ale dlho nepovšimnuté.

Čo je to teda Design Factory? Ide o nové združenie spoločností samostatne pôsobiacich v oblasti architektúry a dizajnu už od roku 1991. Založili ho v máji tohto roku s cieľom vytvoriť novú kreatívnu základňu pre podporu a rozvoj architektúry, umenia a dizajnu. Výstavné priestory Design Factory slávnostne otvorili 10. októbra 2005. Zámerom autorov bolo jednak vrátiť tejto príťažlivej priemyselnej architektúre život a súčasne ju naplniť špičkovým dizajnérskym nábytkom a svietidlami. Vitalitu nového projektu potvrdzuje aj fakt, že už 20. októbra sa tu konala prvá aukcia súčasného slovenského umenia. Design Factory ponúka svoje priestory na rôzne odborné i spoločenské podujatia i menšie autorské výstavy.

Praktická a efektná prestavba

Stavebné zmeny, ktoré revitalizáciu objektu sprevádzali, poznačili exteriér haly len minimálne. Nanovo zasklené tabuľkové okná zostali na svojom mieste ako charakteristický výrazový prvok fasády, presvetľujúci halový priestor a súčasne poskytujúci (predovšetkým z poschodia) netradičné pohľady na okolie. V interiéri sa industriálny genius loci čiastočne vytráca, do pôvodne drsného a špinavého prostredia vstupuje luxus a uhladenosť. Posúva nás to do akéhosi paralelného sveta. Recepcia je východiskovým bodom pre dva pomerne odlišné priestory. V jednom z nich je na podlahe koberec, pôsobiaci trochu cudzorodo a vytvárajúci možno zbytočný „obývačkový" efekt. Pod galériou – novotvarom vsadeným do pôvodného priestoru – vzniklo miesto pre menšiu zasadačku alebo čitáreň.

V zmysle zachovania industriálnej povahy haly najlepšie pôsobí jej druhá časť s betónovou dlažbou a prezentovanými železobetónovými traverzami krovu (natretými antracitovou farbou). Jedna zo stien je tu dotvorená veľkoplošnou dobovou fotografiou zachycujúcou robotníkov pri práci v dielni holandskej nábytkovej fabriky Artifort. Do administratívnych priestorov na poschodí vedie subtílne oceľové schodisko (pôvodný, rekonštruovaný prvok). Administratívne priestory sú vizuálne prepojené s výstavnými halami novými presklenými otvormi. Vybavené sú minimalistickým nábytkom, príjemne členiacim veľkoplošné kancelárie na jednotlivé pracoviská.

Objekt, v ktorom sa dnes nachádza Design Factory, mal v minulosti konkrétnu a špecifickú funkciu. Postupne spustol, stal sa anonymným zvyškom Bottovej ulice. Design Factory sem vstúpila so sebavedomým zámerom a autorským prínosom, o ktorom je azda aj zbytočné písať, lebo oveľa lepšie je ho vidieť.

Katarína Haberlandová

DESIGN FACTORY, BOTTOVA ULICA, BRATISLAVA
Autori: Martin Paško, Zoran Michalčák, Zuzana Zacharová
Projekt: 03. – 05. 2005
Realizácia: 05. – 09. 2005
Foto: Paťo Safko

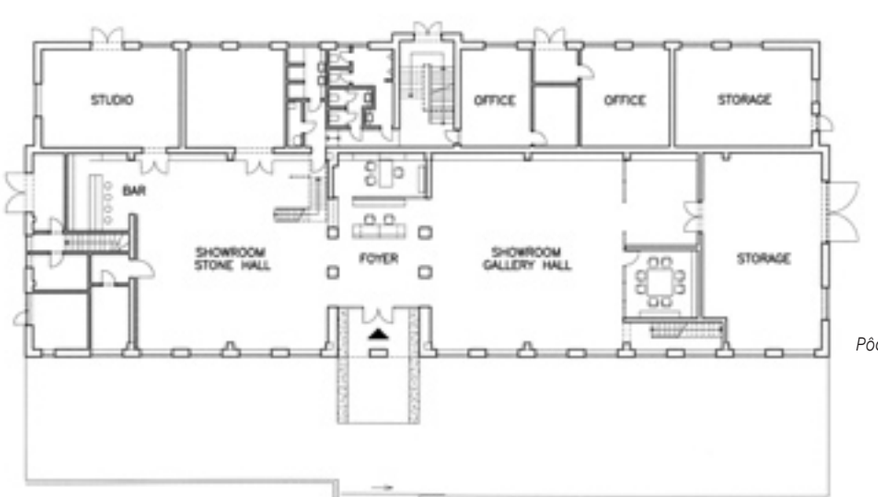
STUDIO
OFFICE
OFFICE
STORAGE
BAR
SHOWROOM
STONE HALL
FOYER
SHOWROOM
GALLERY HALL
STORAGE

Pôdorys 1. NP

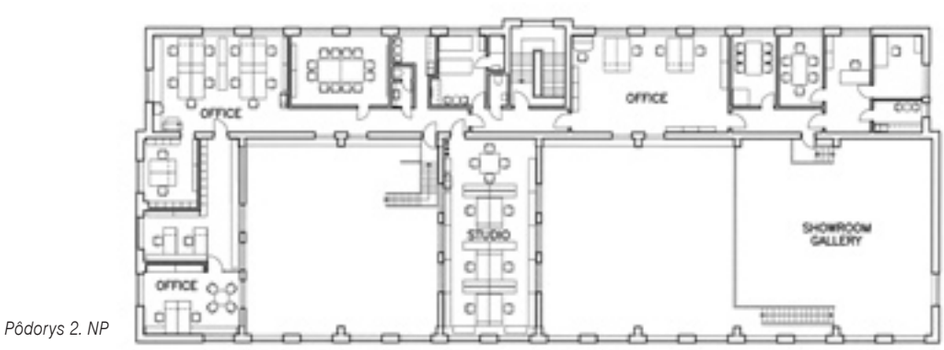

Pôdorys 2. NP